

საქართველო

გაზეთი ღირს: 1 თეთი 9 მენთი ცალკე ნომერი ღირს 40 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც შერეულ გვერდზე, ისე მთლიანად პერიოდის სტრუქტურა—1 მან. სამკლავი განცხადება 15 მან. საჩუქარი განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დღის 12 ს. ხელმოწერილი წერილები არ იმე-დება. დაუბეჭდავ საგანთა მასალის რედაქცია არ იწავებს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერილობას კარგობს.

ბელის მოწოდებები ფული შეიძლება, თუ სი უნდა გამოგზავნოს: Тифлис, 1918, № 199. Редакция „Свобода“. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს. რედაქციის პირადი მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პრის-ბეტა № 12. Тифлиса, Головинский про-спекта № 12).

ტელეფონი 16—62.

გარდაცვლილი ივანე ასული სოსელიანი
სოსელიანი ივანე ასული სოსელიანი, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

გარდაცვლილი ივანე ასული სოსელიანი
სოსელიანი ივანე ასული სოსელიანი, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

ირაკლი (ილი) ათაბაგის კე დოლიძის
ირაკლი (ილი) ათაბაგის კე დოლიძის, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

კავალა იოსების კე კატიკაძის
კავალა იოსების კე კატიკაძის, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

გიორგი (გეორგი) თოფჩიას კე პლინაძის
გიორგი (გეორგი) თოფჩიას კე პლინაძის, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

კახაბერი (კახა) თოფჩიას კე თოფჩიას
კახაბერი (კახა) თოფჩიას კე თოფჩიას, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

ქალაქის თვითმართვალთა
ქალაქის თვითმართვალთა, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

სასახლის გლეხი დიდი სახალსო სიერნოვა
სასახლის გლეხი დიდი სახალსო სიერნოვა, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის
საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის, 4 აგვისტოს (ახალი სტილით) გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წიგნი და პანაშვიდი ქ თფილისში, ნაძალადევის მეგობრის ივერიის ლეთის-მშობლის ეკლესიის გალავანში უღროვით გარდაცვალებულს.

ბი, ცხადია მთავრობამ მათ სსრკ-ის ომი უნდა გამოუცხადოს. რაში უნდა გამოიხატოს ეს ომი, კონკრეტულად არა სთქვა შეკითხვის ავტორმა. მ. გ. შაველიძე, მაგრამ თუ ჩაუვყვირებთ მის გაფრთხილებას, რომ ოსების მოსახლეობა სოლოვიტ შემოკრილია ჩვენი ქვეყნის შუაგულში და დავუპირდებით რებთ ამას მეორე ნაციონალ-დემოკრატიის მ. შ. ქარაბუძის სთქვებით აღსავსე განცხადებას, რომ შესაძლოა ოსები დევ-ტოვონ იმ ადგილებში, სადაც ისინი დღეს ცხოვრობენ, თუ რასაც ვიცავთ დღეს ცხოვრობენ, თუ რასაც ვიცავთ დღეს ცხოვრობენ, თუ რასაც ვიცავთ დღეს ცხოვრობენ...

დღე ნაციონალ-დემოკრატიის შეკითხვის დედა ბი, თორემ განა ჩვენს მთავრობას არ მიუღია საქარო რეპრე-სიული ზომები აჯანყებულ ოსთა წინა-აღმდეგ?
მაგრამ მთავრობამ ასეთივე რეპრე-სიული ზომები მიიღო აგრეთვე აჯანყებულ ქართველების წინააღმდეგ. რადგან რუსეთი ფაქტია ის, რომ ჩვენი რეს-პუბლიკის წინააღმდეგ მოლაშტობილი გა-მასვლა მოახდინეს არა მარტო ოსებმა, არამედ ქართველებმაც: ლეჩხუმი და რა-ქა, სამეგრელო და ლაშქეთი, თანხარი და ბაღდათ-უბუბოც ხომ ოსების არა არის დასახლებული? მართალია, ნაციო-ნალ-დემოკრატიებს მოუძებნიათ ქართვე-ლებისათვის გასაქმებულნი საბუთი: ისინი ამტკიცებენ, ვითომ ქართველი გლეხები ოსების მიერ იქნენ მ. შ. მოძი-ობაში ჩართულნი. მაგრამ ასეთი მტკი-ცუბა რომ აღსაქმებულნი და თანაც უღრ-ვი ცილის წამება ჩვენს გლეხობაზე: როგორ შეიძლება დავუვათ, რომ შე-დარებით უკუღმართო ოსებმა შესძლო ქართველებზე ბრმა იარაღთა გაყვანა თვის ნაციონალისტურ საქმეებს მოსა-ცხარაკებლათ? არა გვგონია, რომ ნა-ციონალ-დემოკრატიებს თითონაც სჯე-როდეთ ეს დაუფრებელი ამბავი!

მაგრამ ნაციონალ-დემოკრატიის სი-ძულვილი ოსებისადმი იმდენათ ძლიერ-ია, და მათი სურვილი ოსების აყრისა იმდენათ აღვირ-ახ. ნილო, რომ მათი აი-ან ყოველთა უსაფუძვლო და უაზრო დე-ბულბუბო ქვეყნარტებათ დავისათვის.
ამიტომ არც გასაყვირია, რომ ნაციო-ნალ-დემოკრატიები ცხენვალ-სახერის ამბებში, მიუღოს ოსობის სტრუქტურა. თუმცა მათ საკუთარ მოღვაწეობიდანაც კარგად იციან, რომ სულ სხვაა ნაციო-ნალისტების ნება სურვილები და სხვა ხალხის ფართი მასის სულსკვერება, მაგრამ მინც ებლაუტებიან ღვე. ჯიო-ევი და სხვების აინტერესებულ მოღვა-წეობას და ცდილობენ მთელი ხალხი გახადონ ამაში პასუხისმგებელი. მაგრამ ოსის მშრომელი ხალხი, გლეხობა და მწეუბი ვერ აგებენ პასუხს ოს ნაციო-ნალ-დემოკრატიების მოქმედებისათვის. ოსობას არ შეუძლია იფიქროს, რომ სა-ქართველოსთან მტრობით ის ბედნიერი იქნება. არ აქვს საკუთარი გულ-ტრუა, არ აქვს ერთობლივი ტერიტო-რია—ამიტომ შეუძლებელია ვიფიქროთ, რომ ოსობა დამოუკიდებელ სახელმწი-ფოს ეტყობოდეს. ასე იქცეოდა ჩვენი ხალხი: განა ქართველი ხალხი თანახმა გახდებოდა რუსეთის ჩამოშორების, რუ-სის ჯარი რომ თითონ არ წასულიყო! ოსებში შეიძლება ადგილი ჰქონდეს მის-ქართველობის შევრდენ რუსეთს. მაგრამ ასეთს მისწრაფებას ზოგ ალბათ ხომ ქართველი გლეხებიც იჩენენ? რა შეუძია აქ საერთოდ ოსობა, ოსის ხალხი?

მაშასადამე სიმართლეს მოკლებულია ნაციონალ-დემოკრატიის შეკითხვაში წამოყენებული დებულება: ვითომ ჩვენში ადგილი ჰქონდეს არა ოს ნაციონალიზ-მის გავრცელებას, არამედ ოსურ სახალხო აჯან-ყებას.
ამიტომ, როცა ნაციონალ-დემოკრა-ტიები მოითხოვენ მთავრობისაგან, რომ მან ბძოლა გამოუცხადოს საერთოდ ოსობას, ისინი ცხადყოფენ, რომ ნებისა თუ უნებლიეთ, შევრდებით და შევრდებ-ლათ, ძირს უფარვია ჩვენს რესპუბლი-კას და დემოკრატიას.
ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ ოს აჯანყე-ბულბუბთან ერთად ლაგამი ამოღდება

ბები მოვისმინეთ დაზაკელების მიერ წამოყენებულს!
მხოლოდ დღეს მოვისმინეთ სწორი აზრი დაზაკელების ბაგეთაგან! განა სადავო იყო დღემდე, რომ ძლიერ-ი საქართველო სომხეთისთვის სასარ-გებლოა და პირიქით, ძლიერი სომხეთი საქართველოსთვის არის სახიფათო? მაშ, რად გვებობოდეთ უღირსი საშ-ვალბებით ასე გაფრთხილები დაზაკე-ლები?
ჩვენ აღფრთოვანებით მივხედებოდით „აზნაბაგორის“ ზემო მოყვანილ სტრი-ქონებს, რომ კარგათ არ ვიცნობდით დაზაკელების „მოქნილ“ ენას და მათ „ბასრ“ კალამს.
მაშ იცის, ხვალ რას იტყვიან ეს მწერ-ლები, რომელთაც, როგორც იტყვიან, კვირაში შეიძლება პარასკევი აქვთ? მაგრამ, თუ ჩვენს მოლოდინს არ გა-ამართლებენ და მეგობრობის სიტყვას მართლად საქმით ატყვენ, ჩვენგან მხო-ლოდ გულწრფელ თანაგრძობას და მე-გობრობას დაიმსახურებენ.

პრესა
„ზნობისა და უფლების მარტივი კა-ნონები“ სურს ჩვენი შერცხვინა „ტრუ-ლოვოე ზნობის“. ეს სიტყვები მარქს-მეთოდის, მის კომუნისტურ მანიფესტშია გამოთქმული. ისტორიკოსები ამტკიცე-ბენ, რომ ეს სიტყვები პრუდონისტების დათმობით არის შექანილი, მაგრამ ეს საქმის ვითარებას არ ცვლის.
მერე რამე გამოიხატა ჩვენი მიერ დარ-ღვევა ამ „მარტივი კანონების“? იცით მკითხველო რაზე?
იმამი, რომ ჩვენ არ გვსურს აღერ-ბე-ჯანს გაგვქვლინით ჩვენი მხარე, ან შენსეულ ოსობას გავუხსნათ საზღ-ვარე და ვცდილობთ იქ დაგვხდეთ მათ, სადაც საზღვრების გამოარება ადვილია. ამის მიხედვით ჩვენს ტერიტორიაზე მოხვდა ნაწილი ოსების და თათრის მცხოვრებლების. აი ეს არ უნდა გაგ-ვებდნა თურმე. დემოკრატიული პრინ-ციპები დაარღვიეთ. მაგრამ ერთი კითხ-ვით ამ წმინდა წყლის დემოკრატ: რუ-სეთში რომ გვარჩევს დარჩენას, ესე იგი რუსეთის კოლონიათ გახდომას, ეს რო-მელი დემოკრატიული პრინციპის გან-ხორციელება?
თუ რუსეთს ნება აქვს დემოკრატი-მი დაარღვიოს და საქართველოს დაპყ-რობაზე იოცნებოს, ხოლო ჩვენ არ გვაქვს ნება თავდასაცველი საზღვრები ვეძიოთ, ისინიც კი, რომლებიც გვეჩვენა ისტო-რიკოლო, როცა ოსმალებისგან დამოუ-კიდებლათ ვიცავდით თავს? მას არ მოს-წონს, რომ ჩვენ ვიცავთ დემოკრატიის სტრუქტურული საზღვრების მოძებნით, რომ ჩვენ გვიჩვენა მის გაფუადვილოთ მტრის შემოსევისგან თავის გადაარჩენა. ალბათ ძალიან ესამოვინებოდნა, რომ ჩვენ საზღვრები ღია გვქონდეს და თათ-რებს ყოველ დღე შეეძლოს ჩვენს მიწა-სწუნებს, ჩვენი ადრეგეგმვის კი არ ვი-ცავთ, არამედ დემოკრატიზმსო.

საკვირველია დემოკრატიის რადიკალ-ური დემოკრატიზმი და რუსეთისთვის ის ქართველებისთვის კი არა! თუ დე-მოკრატიზმი მხოლოდ იმითივის სწერა, ვინც „ტრულოვოე ზნობა“ სმოწონებდა? რომ სახელმწიფოს საზღვრები სჭირ-დება—ეს ბოლოს და ბოლოს „ტრულო-ვოე ზნ.“ შესაძლებლად მი.ჩნია. მაგრამ მინც უნდა ჩვენ რამე უფროსი დაგვე-მოს და ამისთვის თხოვას ასეთ ფრასას:
„რით ავსნათ ქართული შოინის-ტების მისწრაფება ბამბაკის, დლი-მეთრებისაგან, რომელნიც სომხები თა დასახლებული?“
სწორედ საკვირველი ხალხია „ტრ. ზნ.“ რაც უნდა ჰქონს მოქარანს უფრო ქუჩაში, ან რომელიმე ფეოდალურ წყე-ში, დაუყოვნებლივ სოციალდემოკრატიის მიაწერენ და „ერთობა“-ს ეგვეთობიან.
ჩვენ ვიცავდით, რომ „ერთობა“-ს არც ერთ სტუკეთ, არასოდეს არაფე-რი ასეთი არ უთქვამს, არც მოუთხოვია. და „ტრ. ზნ.“ მხოლოდ ჰქონს ავრცი-ტების თავის დემოკრატიზმის სასახლო. ვეკითხებით მას: ესაა დაცვა აუფლო-ბისა და ზნობის მარტივი კანონები? „ჩვენ გვინდა, რომ დღე იდგები კომუნისტურ მანიფესტის და რუსე-

თის რეგოლაციის საფუძველზე არ ქონდეს თავის იმპერიალისტურ სტრუქტურის დასაფარავი კარგად სახელმწიფოებს, არამედ ხორციელდებოდნენ ცხოვრებაში...
ხოლო დიდ სახელმწიფოებს, როგო-რიცაა რუსეთი, იმავე დემოკრატიზმის სახელით თქვენს ნებას მისცემთ პატარა ერები დაიპყრას და შემოიერთოს! ხომ ასე?

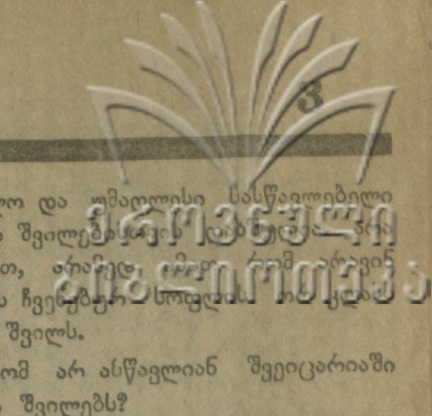
და განა აქ ერთხელ კიდევ არ ირ-ღვევა „მარტივი კანონები ზნობისა და უფლების“?
ჩვენ არ ვმალავთ, რომ სახელმწიფოს ესპორობა საზღვრები გარეშე მტრის-გან დასაცველად, რომ ეს საზღვრები ხშირად აუცილებელს ხდებიან ისეთ ნაქ-რების შემოერთებას, რომელიც მარტო სხვა ერთთ დასახლებულნი. მაგრამ სულ სხვაა დაპყრობა და დამონება ხალხის, სულ სხვაა სრული უფლებიან მოქალა-ქეებით ყოლა მათი სახელმწიფოში.
რუსეთში ჩვენ მგ, თანასწორი უფლე-ბა არ გვქონდა რუსებთან. ახლაც გვე-დადებით ქართულ ენის მხარეებს რო-გორც ბედავთ, რუსულ ენას და ლაპარაკობდეთ. წინეთ ხომ უნდა ძალთა გვა-ხვედნენ თავზე, რატომ ზნაზე არ იმამ-ლებთ ხმას „ზნობისა და უფლების მარ-ტივი კანონების მიხედვით“?
მაგრამ... მგლის თავზე სახარების კითხვა განა შეიძლება?..

საპროკლამაციო პროკლამაციო
საპროკლამაციო პროკლამაციო, 4 აგვისტოს სხლომა.

თავმჯდომარეობა ე. თაყაიშვილი.
მივიჩინე აქვეყნებს მიუღ რიც კანონ-პროექტებისას, რომელნიც საბჭოთა გა-დასცა სათანადო კომისიებს განსამოღ-ველად. სარედაქციო კომისიის თავმჯ-დომარე კოხტოლო:ს წინა სხლომაზე მი-ღებულ კანონ-პროექტების საბოლოო რედაქციას, რომელსაც საბჭო ამტკიცებს. მ თაყაიშვილი (ს. ფ.) აკეთებს მოხ-სენებას საპროკლამაციო მკენარეების დამ-სენებას შესახებ და ამბობს: მხოლოდ ოსის დაწესებულნი ვითარებები გაძ-ნელდა უცხოეთიდან სხვადასხვა წამოუფ-ლობის შემოტანა. ამ გარემოებამ აძო-ლა რუსეთის მთავრობა მოეწყო საპროკ-ნალი მკენარეების მოკრეფა-დამხადების საქმე, ჩვენშიც მოეწყო ეს. საქართვე-ლოში, განსაკუთრებით ქართლ-კახეთში ბევრია საპროკლამაციო მკენარეები. ჩვენმა მთავრობამ მოინდ-მა დაწესებული საქ-მის გაგრძელება და შეიმუშავა შესაფე-რი კანონ-პროექტი. საპროკლამაციო მკე-ნარეების მოკრეფა დაშვადებას დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი ეკონომიკისათ-ვისაც. შეიძლება დამხადებულ რქას სრულ ხუთი ათას ფუთამდე, რომლის ღირებულება ნახევარი მილიონ მანე-თამდე ავა. კანონ-პროექტის ძალით წელს აპრობენ მხოლოდ 500 ფუთ-თის დაშვადებას. კანონ-პროექტი შესვდება ორი მუხლისაგან: 1) მიწების მიწით-მოქმედების მინისტრს მოაწყოს საპროკლამაციო მკენარე ბელადონის ფოთ-ლებს მოკრეფა და მისი ყოველ გაყიდ-ვის საქმე. 2) ვაგენ.ნას იმავე უწყების მი-ნისტრს ამ საქმის მოსაწყისებლად 46,400 მ. კრადიტე. ეს კანონ-პროექტი საბჭოთა უკმათოდ მიიღო.

განსახილველია კანონ-პროექტი ქ. თურქეთისათვის ერთდროული დამხა-რების და ვადიანი სესხის მიცემის შე-სახებ.
მოხსენებელია გ. ქიქოძე. ბებო საზო-გალოდ სახელმწიფოებრივ პრინციპს ეწო-ნააღმდეგება უპროკლამაციო სესხის მი-ცემა რომელიმე კლასისათვის, მაგრა-თუ რომელიმე განსაკუთრებულ პირობებში მოხდა. ოსმალითა შემოსევამ ძლიერ და-აზარადა ეს მხარე და ამიტომ საფინანსო კომისიამ მოიწყო მთავრობის მიერ წარ-მოდგენილი კანონ-პროექტი, რომელიც ორი მუხლისაგან შედგება: 1) მიეკეს ქ. თურქეთის სახელმწიფო ზანინიდან 20,000 მ. ერთდროული დამხარების სახით და 50,000 მ. უსარგებლო სესხის სახით სპი წლის ვადით დლიდან სხვა-ნო ხელშე რუბლების რატეფიკაცია. კან-ონ-პროექტი მუხლობრივ განმარდვის შემდეგ უკმათოდ მიიღო საბჭოში.
მორივე საკითხია გ. ვეშაქელის შე-კითხვა სახერის ამბების გამო. მოხე-ნება ამის შესახებ უკვე გაკეთებული

განსახილველია კანონ-პროექტი ქ. თურქეთისათვის ერთდროული დამხა-რების და ვადიანი სესხის მიცემის შე-სახებ.
მოხსენებელია გ. ქიქოძე. ბებო საზო-გალოდ სახელმწიფოებრივ პრინციპს ეწო-ნააღმდეგება უპროკლამაციო სესხის მი-ცემა რომელიმე განსაკუთრებულ პირობებში მოხდა. ოსმალითა შემოსევამ ძლიერ და-აზარადა ეს მხარე და ამიტომ საფინანსო კომისიამ მოიწყო მთავრობის მიერ წარ-მოდგენილი კანონ-პროექტი, რომელიც ორი მუხლისაგან შედგება: 1) მიეკეს ქ. თურქეთის სახელმწიფო ზანინიდან 20,000 მ. ერთდროული დამხარების სახით და 50,000 მ. უსარგებლო სესხის სახით სპი წლის ვადით დლიდან სხვა-ნო ხელშე რუბლების რატეფიკაცია. კან-ონ-პროექტი მუხლობრივ განმარდვის შემდეგ უკმათოდ მიიღო საბჭოში.
მორივე საკითხია გ. ვეშაქელის შე-კითხვა სახერის ამბების გამო. მოხე-ნება ამის შესახებ უკვე გაკეთებული

კრამბი და მიტინგები.
 დღეს, კავშირთა ბინაზე (პეტრე დი-
 დის ქუჩა, № 18), შესდგება პა-
 რტიკამბერთა პრაქტიკული კავშირის წევრთა
 კრება.
 — დღეს, საღამოს 6 საათზე შე-
 სდგება ზესამე კოლექტივის წევრთა არა
 ჩვეულებრივი კრება. ამხანაგებს სთხო-
 ვენ აუცილებლად დაესწონენ.
 — დღეს, 12 საათზე სახალხო სახლ-
 ში ივანე გომარეთელი წიგნიანების საჯარო
 ლექციის ხოლოგის შესახებ ქარ-
 თველ ექიმთა საზოგადოების დავლენ
 ბიო.

კატარა ფლექტონი

სამხარაშული ღარი
 მეგლიანთა შვილითა გვარი სწორეთა რომ
 უბედურ საათზე განდა ამ წუთთა სო-
 ფელში. ვის არა ასოს სილომონის
 ტანჯვა-ვიება, რომელიც აგრე ხელოვ-
 ნურად ავგიწერა სახელოვნაო ჩვენმა
 წყურბალმა ლაგრენტი არღზინანი.
 აწ განწინებულმა სოლომონ მეგლი-
 ანთა შვილმა, როგორც კი განიცადა სა-
 კუთარ არსებობა რუსეთის ორიენტა-
 ციის სიძლიერე, როგორც კი შენოეთ
 მას სულსა და გულსი რუსულ კულ-
 ტურამ, მაინცე მიიღწინა რუსულ ქერ-
 ში შემკობა და შეიცადა მეგლიანთა
 გამხარბიერე. ბევრი ეწველა, მაგრამ არ
 იქნა და ვერ გადააკეთა რუსულ ყაიდაზე
 საკუთარი გვარი: წყველ „ჯონი“ ვერც
 ერთ შეტრიალდნის დროს ვერ ამოაგდო
 გვარიდან და ბოლოს სასოწარკვეთილ-
 მა თავი ანება გულსი მომკვლელ ცდას.
 ბეის დემორჩილა და ისევ მეგლიანთა
 შვილად დარჩა.
 თითქმის ასეთსავე მდგომარეობაშია
 დღეს სოლომონის შვილის შვილიც—
 თათუზა მეგლიანთა შვილი, რომელიც მა-
 მის მიერ დატოვებულ ქონების მოხმე-
 ბით საქაილ დამოსახურა ჩვენი საზო-
 ბითის სარობისა და დღეს ორალც
 გაუტყვევლ პრეფესორის ადამიანს წარ-
 მიადაგნეს! ერთი ფეხი რომ ჩინოვნიკო-
 ბაში უდგია, მეორეთი ვაჭრებშია ჩი-
 მაგრებულნი, ცალის თვლით რომ რჩეულ
 გვამებს მისჩრებია, მეორეთი სპეკულა-
 ნტებს ეარწიებია.
 სამაგეროა თათუზა სხვა დარგში გრ-
 თობ გარკვეული პიროვნება და ცხოვ-
 რების ყოველგვარ ნოვლენას საკვირვე-
 ლის სისწრაფით უღებს ხოლმე ადლოს.
 არც ერთი ქარის მოხერხება მას არ გა-
 მოვებარება და ყოველთვის იქით შეგდა
 ცხოვრის, საითკენაც სასარგებლო და სა-
 კიროა.
 ჩვენმა თათუზამ ერთი ცხვირი მაში-
 ნაც შეატრიალა, როცა ჩვენმა სამშობ-
 ლში ხბალი ორიენტაცია მიიღო: რუსე-
 თის მაგერე გერმანულში შეადარა თავი.
 მეგლიანთა შვილმა მსწრაფლ იბრუნა ჩრდი-
 ლეთისკენ მიქცეული პირი და რომა-
 ქობისმეორის გამოიტყვევებით ვახედა
 ბელონი. ამ ვახედვამ შესაფერა აზრთა
 მუშაობაც გამოიწვია მის არსებობაში.
 — რითი შევიწყო გერმანულს, რითი
 შევივლო, — ფიქრობს მან და პირველ
 ყოვლისა მის წინაშე გამოიჭიმა ის სა-
 თახი, რომლის გადასაჭრელთა ამოდენი
 იქნება განწინებულმა მისმა ბაშუმ—
 სოლომონ მეგლიანთა შვილმა.
 ჩვენ მოგახსენებთ გვარის გადაგერმა-
 ნელბაზე.
 — ეგების ახლა მიიწი სასურველად
 მოვადგარი ეს საქმეო, — სხარულით გა-
 იფიქრა მან და მსწრაფლ შეუდგა შესა-
 ფერ მუშაობას.
 — მეგლიანთა შვილი... მეგლიან შტინი...
 ფონ-მეგლიან... ფიქრობს თათუზა, მაგრამ
 არც ერთი არ მისწინს, ვინ იღან ეს
 ყველი „ჯონი“ ეგლიანის გვით ვერ
 ასოგლივად ვერადგება.
 — დასწავლის ემემა, — სთქვა ხე-
 ლის ჩაქვივით და გამაგებულ მეგლიან
 შვილის ცემას. — ბაშუმანსაც ამ „ჯონი-
 მა“ გაუჭერა საქმე და გვიანი მეც
 ვით მომეწამლოს ბედნარება. ყველს
 შეუძლია თავისი გვარი დღეს შესაფერ-
 რად შესცვალოს და მე კი... ოხ!... წყე-
 ულშიც იყოს ეს ჯონი!
 ბევრი ითავებდა თათუზამ, მაგრამ არა
 გაუვიდა-რა.
 — საკვირველია ღმერთმანი! ეგ რა
 საგარეულო შვიი ყოინა შეგვექნა,
 ქრთველიყო, მაგალითად, ახლა დიორ-
 ქემეს ფონ ქარეთელს, მელოქიევი—
 მელიქიევის, როსტომოვი — როსტომ-
 შტინის, სუმბათოვი — ბარის სუმბატო-
 ქიევი და სხვა... ერთის სიტყვით ყველას
 ეშველება, ყველა ახალ მოდზე შეიკო-
 წიწებს გვარს, მხოლოდ მე... მე ვრჩები
 ასე უბედურად.
 თათუზა მეგლიანთა შვილის სასოწარკვე-
 რილემამ კიდევ უფრო იმატა, კიდევ
 გაიზარდა.
 — აი მაგალითად ვეშაბელი — განა-
 გრობის ფიქრის იგი, — თავიდან ვეშაბელი
 იყო, რუსეთის ბატონობის დროს ვეშა-
 ბის ფსევდონიმით მწერლობდა „კო-
 სტოდინი“ და, დღეს, დამოუკიდებ-
 ლელ საქართველოში ვეშაბელი შექნა,
 კიდევ ნაბიჯი და ან ვეშაბელი გახდ-
 ბა, ან ვეშაბელი... ერთის სიტყვით
 ყველაფერს შეეშაბა ის კაცი... მე კი...
 ეს! ასევე მოიქცევა რ. განაშვილი, რუს-

მშვენიერი საქართველო
 მშვენიერი საქართველო
 წინ მიუძღვის კავკასიის,
 ვითა ცახე მზე და მთვარე,
 ის ანათებს მთელს აზიას!
 წყველიად ღამეს აცისკროვნებს
 ახალგაზრდის მით განთიადს,
 გაბერებულ თვით შორს ილტვის
 გზას ულოცავს მზესა დიადს...
ვლასა მეგლიაძე.
 1910 წ. ბათუმის ციხე.

გაკვირვანი

ამა მხარე ედემის დასადარი,
 აქ ხუტუქ ნაძვი, იქ წერწერ ფიქვი,
 ნაკერხლებს, მხარს უმხენებს წიფელი და ქაღარი,
 თავს რომ იყრის მზის სიგების ნაკერხლებს.
 ვიშ, ნაკადი, ბროლოვლები, ცივ-ცივი,
 კლდიდან კლდზე მოხტის, მოჩქევს, რისიფერი,
 და მის ალმას-მარგალიტებს, იქ მივივი,
 გულზე იბნებს ყვავილები ცისფერი.
 ეს ბუნებრივი, კულტურებით დაპყრობი,
 რა რიგ შეგნის ჯიხვთა ბუდე და საკლდეცა,
 ქვეშ ფერდობი, ფრთხილად ძირს დახრილი,
 გარს რომ ირტყამს ნაკლდის სალტეს!
 ახ, შემოქმედს, ამ უდადეს ხელოვანს,
 რა ლამაზად დაუხატავს ყოველი,
 ეჯიბრება ცისარტყელს შვიდ ფეროვანს,
 ყრადღებით სულჩადმული, ცხვირის!
 მაგრამ ვაგლას ამ სიმთხვე მხარეში,
 ცივად უხდა მღერდეს შვიდის ღვთაება, —
 განუწყვეტლად იმის არე მარეში,
 მხოლოდ ლტოლვილთა გულმომწყველი ვეება!
 მხარე, ტურფავა! იგრეც მუდამ იხარა,
 შენს კალთის ქვეშ ოთხად შემოდარბებულმა,
 განარბდე ტანჯვა და სიმუშაობა,
 გაუფლდი მძღორი ხელი წამებულთ!
 ჩვენს კულტურას მით დაურწის ავანი,
 გაგვიხარდეს დიდი შოთა, სხვაც ბევრი,
 მით დაამხვებს უმეტრების საკანი,
 მოგვეცეს ენა ოქროვანი და მჭერა.
 მაგრამ დღეს-კი ურდოვან დარბეულნი,
 მოწყვეტილი მშობლიურ სახლ-კერასა,
 მზიერები და ძინებები გახეყულნი,
 აქ დაიწვიან, გმობენ ბედის წერას!
 ებ, სამშობლოვ, ვიცი, ცოდვით იწვენი,
 როცა ხედავ შენს შვილ ტანჯვა-წამების,
 მაგრამ მით ქიბს უძლური რით მიწვდები?
 რით-ღა შესლებ მათ ტკივლთ დაამბობს?
 1918 წელი. ვ. რუხაძე.

ალწივს, ხოლო ერეგნის მოედნადის კი-
 დევ 20 წუთი უძღვდა. ეს იმ დროს,
 როდესაც მუშა მუშობას 7 საათზე
 იწყებს. წინეთ ასე თუ ისე მუშა ხალხი
 ტრამვითა სარგებლობდა; ეხლა კი ეს
 შეუძლებელი ხდება. და ქალაქის ერთი
 თავიდან მეორე ბოლომდე მუშა ხალხს
 ფეხით უხდება სიარული.
 საქარა ამასაც მიეცეს ჯეროვანი
 ყურადღება. საქარა ტრამვის მოძრა-
 იბა შესაფერად შეიცვალოს.
მის. თამაზაშვილი.

მოსავალი პახეთი

(სასურსათო სამინისტროს საყურად-
 ლებოდ).
 წელს მთელს კახეთში დიდი მოსავა-
 ლია პურისა. ქერები ყველგან მომკეს და
 პურსაც ერთ კვირაში მოიჩვენებ. ყველ
 გან კალთობა გამართულად და სოფელი
 გაფაციცებით პურსა ლეწავს. იწველით
 გლეხი იქნება, რომელსაც ორი-სამი წლის
 სარჩო არ მოუფა. სინდნოდ დიდძალი
 დათესილი და კი მოსავალსაც ელოდ-
 ბიან. თესილდებია აზისა, პურის ფასი
 მაინც არ ეცემა, პირიქით, მატულობს
 კიდევც. კოდი ქერი 100 მანეთამდე
 იყვლება, ხოლო პური 250 მანეთს ად-
 მატება კოდი. გლეხები ასეთ ფასებს
 იმიდ ამართლებენ, რომ მუშაბელი ძვი-
 რად უჯდებათ. მუშა კამა-სით ოთხ
 თუმანად უჯდება. გარდა ამისა, გლეხი
 ყველაფერს პურზე აყვარებს. მას ტან-
 საცხელი, ფეხსაცმელი და სხვა ქალაქის
 ნაწარმობები საქონელი არ მოუვება და
 დილობს პურზე გაცვალის. გლეხი პურს
 ფულად იწვივად ყიდის, ის სამაგიერო
 აქიწუნებს თხოვლობს. სოფელს ფული
 ბევრი აქვს და თუ პური ფულზე გაყიდა,
 უხატულად ერთი სამად გამოარბენენ ფასს.
 დიწყო თუ არა კომობა, სოფელიც
 ჩარე ვაჭრებით გაიქისო და ფულს ამ
 თავიდანვე ურჩებენ გლეხებს.
 მთიანეთის სხვადასხვა პური მიიღოს
 სოფლიდან, მან ეხლავე უნდა მიიღოს
 ზონები. საქარა სხვადასხვა რაიონებში
 გაიგავნოს ინერგული პირები, რომ-
 ბეზიც ივლიან სოფელ-სოფელ, აუხსნიან
 ხალხს ვითარებას და მოკრებენ შედეგ
 პურს, სამაგიეროდ მიაწვდიან სოფელს,
 შეძლებს და გვარად, ქალაქის ნაწარ-
 მებს. ეს პირები უხატულად სოფლებში
 უნდა დარჩნენ, სანამ პურებს მოკრებენ,
 თორემ სტუმრად ჩამოსვლა და კრებივის
 გამართვა არ ქარა. საქარა ინერგული-
 ლი და სამკურნალო ზონები. ამ საქმეში კო-
 მისარებას და სხვა მოხელეების დახმარე-
 ბას არაფერი შედეგი არ მოყვება. პირიქით
 კომისარების საქმეში ჩარევა, შეიძლება,
 საქმეც გააფუჭოს, რადგანაც კომისარებ-
 ბად ხშირად არა სიამელო პირებია.
 მასთან უნდა აღვიაროთ, რომ სოფელ
 თითქმის არავითარი მთავრობა არ არ-
 სებობს. კომისარები, მილიციანტები
 მხოლოდ ქადაღებ არსებობენ. არავინ
 თავის მოვალეობას არ ასრულებს და
 თავს იმითი იმართლებს, რომ მას ჯა-
 მაგარი ცოტას, ან სულ არ აძლევინ.
 ამიტომ სოფელი სრულებით უპატრო-
 ნოთ არის დაჩრდილი. მთავრობამ დაუ-
 ყურებელი უნდა მიიღოს ზონები, თო-
 რემ შემდეგ პურს ვერ იშოვნის. ამას-
 თან საქარა, რომ საქართველოს რეს-
 პუბლიკის საზღვრებში თავისუფალი
 პურის ვაჭრობა იყოს! და მის გადა-
 ტან გადამტანა დაუბრკოლებლივ ხდე-
 ბოდეს და არა იქ როგორც დღეს, რო-
 დესაც ერთი ფული პურის გადატანა
 არ შეიძლება ერთი მარბიდან მეორეში.
 ასეთი აქრბაღა ისევ სპეკულიანტს უწ-
 ყვებს ხელს, ვინაიდან სპეკულიანტს
 ყოველგვარ ახერხებს პურის გატანას,
 ხოლო მოხმარებელს, რომელსაც თავის
 თჯახისთვის 1—2 ფული უჭელი უყ-
 დნია, მოკლებულია პურის გადატანის
 საშუალებას.
 პურის გარდა სოფელში იშვებდა ყვე-
 ლი, ერთი კარაქი, თაფლი და სხვა. ყვე-
 ლა ეს შეიძლება მთავრობამ იშოვნოს,
 მხოლოდ საქარა ინერგია და შესაფე-
 რისი ზომების მ. დედა.

შინ დავპირდი... ჩემის აზრით, მე მაში-
 ნაც იქ მართალი ვიყავი და დღეს აქაც
 მართალი ვარ.
 რომ მე დღეს აქ მართალი ვარ, როცა
 ჩვენ ჯარს პარტავს ვცემ, სიყვარულით,
 აღფრთოვანებით ვუცქერი ხოლმე, ეს მე
 გვიჩინა ყველასათვის ცხადია, ვისაც
 გონიერება დაკარგული არ აქვს. ამაზე
 მსჯელობა დღეს მერია, რადგან ეს ჯა-
 რი ხომ ჩვენი თავისუფლების დარაჯია.
 ხოლო რომ გავიგოდო იქ შევიცარი-
 ში მართალი ვიყავი, როცა იქაურ
 ჯარს უნდობლად ვუცქერიდი, ამისთ-
 ვის საქარა ცოტათი გავიცნათ იქაურ
 რომა, იქაური წყარავი, იქაური სა-
 მუშაო პირობები; იქაური ლაშქარ-
 ის სულსიკვთება, დამსკლბინა და ის,
 თუ როგორ ხმარობს ამ ჯარს ადგილობ-
 რივი მართებლობა.
 არ უნდა დავიფიქროთ, რომ დემოკრა-
 ტულ შევიცარიაში ჯერ კიდევ ბატონ-
 ნობს ბურჟუაზია.
 ეგებომ „ჯერ კიდევ“ იმეტომ, რომ
 მუშათა მოძრაობა, სოციალ-დემოკრატია
 ამ ბოლო დროს იქ შესამჩნევად წინ მი-
 დის, იზრდება და იმედია, რომ ამ ცო-
 ტა ხანში სათავეში მოექცევა ცხოვრე-
 ბას. იქნება იკითხოს ვინმე: რატომ
 არის შევიცარიაში ბურჟუაზია სახელ-
 მწიფოს სათავეში, იქ ხომ საყოველთაო
 არჩევნებია, თავისუფლება და სხვა...
 ეს ყველა იქ, მამაკაცებს მიიწი აქვე
 საყოველთაო საარჩევნო უფლება, მარა
 საქმეც იმაშია, და საგალოცო ისაა, თუ
 როგორ იყენებენ, ხმარობენ იქ შევიცა-
 რიელები ამ უფლებებს, ამ თავისუფლე-
 ბას, რომელიც ამათ დიდი ხანი წინა-
 რებისგან ანდენით რგებიან.
 ამის შესახებ თვით შევიცარიელებს
 აქვე ერთი კვი და შესაფერი ანდაზა:
 „სულელი ხბოები თვითონ ირჩვენ
 დამკვლელ ყაბებსო“. მართლაც
 გვეყვირს, რომ ამ თავისუფალ ქვეყანა-
 ში ჯერ კიდევ ბურჟუაზია ბატონობს,
 ჯერ კიდევ მუშათა კლასის მტერი უდ-
 ვას სათავეში სახელმწიფოს.
 იქნება ვინმეს გონია, რომ იქაური
 ბურჟუაზია არაა მუშების მტერი!
 ამის ნიშნები მე უკვე პირველ წე-
 რილშივე მოვიყვანე, მაგრამ რამდენიმეს
 აქაც მოვიყვანე.
 არსად შევიცარიაში არ არის რვა
 საათის სამუშაო დღე მიღებული. ათი
 საათი—ეს მინიმუმია.
 მეტე როგორ უნდა იმუშაო ამ თი
 საათის განმავლობაში, არ იკითხავ?
 თავს მაღლა ვერ ასწევ, პაპაროზს
 ვერ მოსწევ.
 ბევრ ქარხნებში ეგრედ წოდებული
 „ტიტდორის“ სისტემა, მისი მანქანა
 შემოდებული. ეს მანქანა მუშისთვის
 პირდაპირ დამღუპველია. იმ მანქანის
 კანტროლის ქვეშ მუშაობით ვერავინ
 მიაღწევს ორმოცდა ათ წელს.
 მიუხედავად ამისა ის, ჯოგორც
 ესთქვი, ბევრ ქარხნებში შემოიღეს,
 თუქვა სოციალდემოკრატამ დიდი წი-
 ნადილდებდა გასწავი, მარა ჯერ-ჯერო-
 ბად ვერას გახდა.
 ერთ ავტომობილის ქარხანაში საქმე
 განუყვდა და მუშები გაფიცდნენ. მორი-
 კება ვერ მოხდა. არც ერთმა მხარემ არ
 დაუთმო... და აი პირველთა ვახე მო-
 ულოდნელი სურათი. შევიცარიის ჯარი
 იმ ერგებობა და გაფიცულებს, როგორც
 ჩვენს „ნეტარ“ ნიკოლოზის დროს ყა-
 ხაბები და ფანდარბები.
 იმის შესახებ ერთმა შევიცარიელმა
 ამხანაგმა პატარა წიგნი გამოცა და
 წინაშე სურათი ჩაურთო, საცა ყაზახ-რუ-
 სა არის დახატული, რომელიც მათრა-
 ხით ხელში მიერეკება გაფიცულებს. სა-
 თურათაც ასე დააწვია: „რუსი ყაზახი
 ცულე ხბოი“.
 ამის შემდეგ გაფიცებში კიდევ უფ-
 ლა იმატა.
 რეპრესიებმა ბაქმე ვერ უშველა. უც-
 ხილედველი ძლიერ შეგვიფიქროვეს. ადგა
 მართებლობა და გამოსცა გაფიცვის წი-
 ნადილდე კანონი. ამ კანონის ძალით
 გაფიცულებს სასტიკი სასჯელი დადა.
 მანამდე-კი გაფიცვის თავისუფლება იყო.
 ეს კანონი შევიცარიის ხალხს სამარ-
 ცხინოდ მიიღო. მარა იქნება ვინმე
 იფიქროს, რომ აქ მუშები ნაღებია რი-
 ცხივით შეძლებულბებში.
 არა! როგორც ყველგან მუშები იქაც
 მერტა ყველფეულბებზე, მაგრამ შეგნმა
 საქმის ვაგება აკლათ ერთის მხრით და
 მეორეთი ამ ქარხნების ბატონობა, შე-
 ლებულებს სხვადასხვა საქველმოქმედო
 ფილანტროპული დაწესებულებით ისე
 აქვთ ქსელი გაბმული, რომ მუშა ადვი-
 ლათ ვერ ერეკება; ვერ ითავსუფლებს
 მათი კლანკებიდან თავს.
 ყველფელს ის ეძხის მარხენალს
 „ბოტ-პერს“-ს. და ამ მარხენალ მყლე-
 ულებს აძლევს კიდევ არჩევნების დროს
 ხმას.
 ასე და ამ რიგათ მუშებისათვის სა-
 კირო და სასარგებლო კანონები რი-
 ბიან უფურადღებობით, ხოლო გაფიცვის
 წინააღმდეგ კანონებს ხალხი ადასტუ-
 რებს, ღებულობს. ღებულობს იმეტომ,
 რომ ვერ ეპოვებულა, ვერ არჩვენს
 კარგსა და ავს. თქვა წარა-იკთხვა ყვე-
 ლამ იყოს, სწავლა საგაღმებლოა. ხო-
 ლო საგაღმებლოა ანაბარის სწავლა.

საშუალო და უმაღლესი სასწავლებელი
 მუშათა შვილებსაც უნდა დაეშენებინა.
 კანონით, არაფერს უნდა შეეძლოს
 გზავნის ჩვეულებრივ სოფლებში.
 ზვეით შვილს.
 რატომ არ ასწავლიან შევიცარიაში
 მუშები შვილებს?
 სასწავლებელი ბევრია. სწავლა შიგ
 მშვენივრათა დაყენებული. მარა იქ უც-
 ხილულები და მხოლოდ მდიდრების შვი-
 ლები სწავლობენ.
 მაგალითად ციურისი უნივერსიტეტ-
 ში ათასზე მეტი რუსი სწავლობდა ჩემს
 დროს, ხოლო შევიცარიელი კი არა
 უმეტეს ორასსამასია—ხოლო ქალბერი
 ძლივს ორასი იყვენ, მაშინ როცა რუ-
 სეთიდან ნახევარზე მეტი ქალბერია.
 რა არის ამის მიზეზი! რათ გაუჩინა
 ასე შევიცარიელები საშუალო და უმაღ-
 ლეს სწავლას. ახალგაზრდა შევიცარიელი
 ჯარში დიდი სიამოვნებით მიდის, ხოლო
 სკოლაში კი არა.
 რომ პირველ დწყებითი სწავლა სა-
 ვალდებულო არ იყოს გონია არც აქ
 ისწავლიდენ.
 მიზეზი ამისი ერთის მხრით ის არის,
 რომ დედ-მამა იმდენს ვერ შოულობს,
 რომ ოჯახი გამოკვებონ. და იმუშებელი
 ხდებიან შვილები უკვე 14 წლისანი
 ქარხნებში თუ ღმკნ რესტორანებში
 მიაბარონ.
 ალაც პატარა უხათუოდ იშვოვის.
 შევიცარიაში ასეთი დევნია: ალაცი
 ჯერ შევიცარიელს და მერე უცხოელს.
 ის კი არა ერთ კანტონში—მეორე კან-
 ტონის მცხოვრები უცხოელთა ითვლება.
 სამუშაოს ძებნის დროს პირდაპირ
 მუშებნობდენ, თუ ჩვენებური—შევიცა-
 რიელი არ გამოინდა ამ შემთხვევა მო-
 ცემთ სამუშაოსა.
 თუნდაც შევიცარიელი ცუდი მუშა
 იყოს, ლითიც იყოს. მას ქარხნის პატ-
 რონი ყველაფერს აპატივებს, საჩუქრებ-
 საც უხვით მიცემს.
 ხოლო არ აპატიებს თუ მუშა სო-
 ციალისტია.
 აქ შევიცარიელობაც ვეღარას გიშვე-
 ლის და თუ ქარხანაში უმეტესობა შე-
 კავშირებული არაა, ვი მაშინ ამ უცი-
 რებისა ბრალი.
 ამიტომ ერთნაირი მოვლენა ხშირია აქ.
 ეს ისა, რომ ერთ ფაბრიკაში ყველა
 ან უმეტესობა შეკავშირებულია, სო-
 ციალ-დემოკრატები არიან, მეორეში კი
 ყველა შეკავშირებულია.
 პირველი მერე სავსეს ღებულობენ,
 შავათის საიდის შემდეგ არ მუშაობენ,
 ხოლო მეორენი ძირელ უკან ჩამორჩე-
 ნილი არიან და ხან კვირასაც კი ამუ-
 შავებენ ამათ.
 ასე ვრეულია შევიცარიელი მუშა ხალ-
 ხი. პირველ მათს ერთნი რომ უქმობენ,
 მეორენი მუშაობენ, ერთნი რომ სამუ-
 შაო ღდის შემოკლებას ცდილობენ, მეო-
 რენი წინააღმდეგნი არიან ამისი, მთავ-
 რომასაც უნდა. ის ჯერ კიდევ ად-
 ვილათ ახერხებს მუშა ხალხთან ბრძო-
 ლას და ჯარის დახმარებით გამარჯვე-
 ბაც მისია.
 თუ ქალაქის ქარხნებში გაფიცვა მთავ-
 რომ სოფლებში იწყებს ჯარს, ხოლო
 თუ სადმე სოფელში იფიცა პარტიკომამ,
 მაშინ იქ ქალაქის ჯარს აგზავნის.
 ჯარიც მორჩილად მთავრობის და ისე
 დავრევა ხოლმე ამ „შინაურ მტერს“
 ასე გვგონია მისისხლე გარეშე მტერი
 შემოსულია.
 ჰალიან შორს წაგვიყვანა კიდევ იმისი
 მაგალითების აღწესება, თუ შევიცარიე-
 ლი ჯარი როგორ ვერცაქიონურ როლ
 დამაშობს მუშათა მოძრაობის საკმეში.
 და განა შემძლო მე მაშინ ასეთი
 არისათვის სიყვარულით მეცქერა!
 ასეა მართალი არ ვიყავი მე მაშინ,
 თუ ასეთ ჯარს სიძულვილით ვუცქერო-
 დი და მის წინააღმდეგ ავტაციასაც კი
 გეწოდებ?
 განა შეიძლება შევიცაროთ ჩვენი ჯა-
 რი—შევიცარიის ჯარს?
 ამ პირობებში არა! სანამ ჩვენს რეს-
 პუბლიკას, ჩვენს ჯარს სთავფეში სოცია-
 ლისტური მთავრობა ჰყავს, შედარება
 შეუძლებელია.
 აქ ჩვენი ჯარი სოციალისტურია, სი-
 ყვარულის ღირსია.
 ხოლო თუ სათავეში ჩვენში ჩვენი
 მტერი ბურჟუაზია მოხედება, მაშინ მე
 ისე ზიზით შევხედავ ჩვენს ჯარს, რო-
 გორც იქ შევიცარიაში. მაშინ მე ისევ
 ანტიმთავრობისტი ვიყავი.
 მაშ კიდევ ერთხელ და სამუდამოა
 გაუმარჯოს საქართველოს რესპუბლიკის
 თავისუფალ ჯარს. გაუმარჯოს სოცია-
 ლისტური მთავრობას.
 მუშათა ხსნა მხოლოდ ასეთ ჯარში
 ასეთ მთავრობაშია.
 მუშათა ხსნა სოციალიზმისკენ სვლა
 იქაა.
ბ. დოლიძე.

**სსსრული კომისიის მიმ-
 ლიობა.**

სსსრული კომისიამ გადაწყვიტა და-
 არსოს ბიბლიოთეკა, საიდანაც წიგნები
 დაუბრუნებენ როგორც პროპაგანდის-
 ტებს, ისე სოფლის მუშებსაც. მაგრამ
 ყველა კარგათ უწყის, თუ როგორი ძნე-
 ლი საქმეა დღევანდელ პირობებში ბიბ-
 ლიოთეკის დაარსება. პოლიტიკურა, ის-
 ტორიული, ეკონომიკური, თუ მეცნიერუ-
 ლი წიგნები გზარზე არ იშვებდა და
 აუჟ სადმე აღმოჩინეთ, საშინელ სპეკუ-
 ლაციას ეწვეიან ამ წიგნების, მიუხედა-
 ვათ ამ დაბრკოლებისა, სასოფლო კო-
 მისია მიიწი ყოველ წიგნის ხმარობს,
 რომ საქარა წიგნები ღირბინოს და ამით
 პროპაგანდისტთა და სოფლის მუშათა
 სულიერი მოთხოვნილებების დაკმაყოფა-
 ლება უზრუნველყოს.
 სასოფლო კომისია მიმართავს ყველა
 ამხანაგებს შემოგვიწიონ წიგნები და
 ამით ხელი შევიწყოთ დასახულ მიზნის
 განხორციელებას.
 წიგნები მიიღება: სასახლე, თითხი № 10.
 სასოფლო კომისია.

პეტი სათით წინ

ამ რამდენიმე კვირის წინეთ მთავრო-
 ბის განკარგულებით დრო ერთი საათით
 წინ წასწიეს. ეს გამოიწვია მახუტის სიმ-
 ცირემ. ელექტრონის სინაღლე უმთავ-
 რესთა იზარჯება სხვადასხვა ვასართო-
 ბებში: ცირკებ-სინემატეატრებში და
 კლუბებში. არისტოკრატიული ხალხი,
 რომელიც დღე ღამით აქციეს და ღამ-
 ედღეთ, თავიანთ სიკოცხებს კლუბებ-
 ში ატარებენ. ისინი სამუშაოს მხოლოდ
 აქ შოულობენ: კარტი, ბილიარტი, ნარ-
 ტი და სხვა—აი მათი სამუშაო! ეს
 ხალხი არავითარ ანგარიშს არ უწევს
 მდგომარეობისა. სამაგიეროთ შეიქვე-
 დდეს მხარეთქოზე წამოწოლილი გან-
 ცხრომას ეღვებან.
 ამ ბოლო დროს ხომ თვლისში სო-
 კისალიანი გამარჯვდა ეგრეთ წოდებული
 „ჩაშკა ჩაი“-ები. ყველა გამოსაჩენ ად-
 ვილზე სადაც დაწესებულებებია გდ-
 ბ

მთავრობის მიერ ფოსტ. დაწესებ. გა-
მოცემულ ნაციონალიზაცია უთან-
ბრებამ გამოიწვია მოსამსახურეთა შო-
რის, შვიდნიტები ირანშია ჩვენ წი-
ნადმდე და რესპუბლიკის დასაყრდენ
ლამბინ, სოციალისტური ჭრებში გა-
ვიწილი ზოგირითი აქ მოსამსახურენი
ხელს უწყობენ მოლატერების და შე-
დასრულებულ ფოსტ. დაწესებ. და იქ
განაგებონ მუშაობა, ხოლო, რომ ყველა
ფოსტ. მოსამსახურენი საკმაოდ გაერკ-
ვა ნაციონალიზაციის საკითხში და ად-
გილი არ მქონდეს ათას გვარს პროფე-
სიული ხმის, საჭიროა მთავრობამ და-
მატებით განმარტება მისცეს ფოსტო-
რულად დაწესებულებას ნაციონალი-
ზაციის შესახებ. მთავრობის წინაშე ამ
საკითხის დაყენება მიენდო ან. მ. ტო-
როშვილიძეს, ვინაიდან ამჟამად თე-
ლისი კრიტიკულ მდგომარეობაშია. პე-
რისი და აგრეთვე უფლებდგარ სანივა-
გის ფსა არამც თუ კლემენტის პრი-
ციტი, დღითი დღე იზრდება, და აგრეთ-
ვე უსაქმობა რიცხვი თანდათან მატუ-
ლობს. ეთნოგოს მთავრობას, ის პირე-
ტი, რომლებმაც სალიკოდაცია ფულე-
ში უკვე მიიღეს და აქ არაფერს აკეთ-
ებენ პირველ რიგში, განგებარებულ იქ-
ნენ თავ თავთან მხარეებში, ხოლო მე-
ორე რიგში — ისეთები, რომლებიც სრუ-
ლიად არაფერს სახელმწიფოებრ ან სა-
ზოგადოებრივ სამსახურს არ ეწყვიან
და მყოფალი თვლებიან. ტრამვაის
ცენტრ. სადგურში მომხდარ კონფლიქ-
ტის შესახებ (გაფრთხილება 18 ივლისის),
კრება დადგენს: ამ საქმის განმარტებ-
ლათ დაინიშნოს სამი პირისაგან შემდ-
გარი საგამომძიებლო კომ., რომელიც
მომავალ კრებაზე წარმოადგენს თავის
შეხვედრებს, მომხდარ ინციდენტის
შესახებ, კომ. არჩეულ არიან ან. მ. ასა-
თიანი, ლევა და თ. ხ.—ლი კრება და-
ადგინა: პარტულ ან. ი. ა. დლომის
ცხადარის გამომგებების დღეს პარტი-
ციტი კომიტეტის ყველა წევრების და-
სწრებით.

პროპოზიცია

იორი-გუდალო და სხვაბარკო. პირ-
ველია თათართა სოფელი, სრლანის მაზ-
რაში, მეორე ქართველთა სოფელია სარ-
თიქალის ნაწილში (გარე-კახეთში). ერ-
თიმერის მეზობლად მდებარეობს, მი-
წიბე ერთმანეთში აქვე შეერთდეს, ხში-
რად ერთმანეთში დაიბრუნან, ერთმანე-
თის ენა ბევრმა კარგად იცის. მართა-
ლია, ავი და ბოროტი კაცები ცდილ-
ობენ ერთმანეთისგან საქონლის გატაცე-
ბით ანუ მოპარვით მშვიდობიანი და მე-
ზობური კეთილი ცხოვრება აამღებონ,
მაგრამ იგივე მხრის მოწინავე პირები
ხელს უშლიან ამ ხალხს მტრებს და
ცდილობენ მეზობლური ურთიერთობა
არ დაიკვირონ და უფრო გახანტვიონ
მეზობლობა. განმარტებული მობ-
რების დროს 1905 წ. სოფელ ხაშის
(გარე კახეთი) მამასახლისის ი. ინდე-
ვილის თანხმობით თათრებმა, ქარ-
თლებმა და სხვა ერებმა ერთმანეთის
ძირა შეჭვიფეს ს. საგარეოში და ყო-
ველგვარ საღო საქმე ერთმანეთთან
შევიდობიანი მორაგებით თავიდანგარ-
და ამისა, შარშან შიშოდგომივე ამ ორ-
მა სოფელმა ერთმანეთს ძირა და ერ-
თობა კიდევ შეჭვიფა. მიუხედავად ყვე-
ლა ამისა, ამა 1918 წ. ივლისში დაიწყო
კეთილშობილური განწყობება
ამ თვის შუა რიცხვებში გარეგნული
რიცხვით 25 კაცი მულანდოლებს და-
ცენდნ და მოსტაცეს 153 სხვაგვარა სა-
სახელო: მუშა-ხარი, მუშუღი ძროხა და
სხვ. იორი-მულანდოლებს, რა თქმა
უნდა, იარაღითვე შეეძლოთ თავისი სა-
ქონლის დაცვა, მაგრამ სისხლის ღირს-
თიდან ასაცილებლად ეს არ ჩადიდნეს:
სოფლის თავცაცობა და საქონლის პარ-
ტიკრება ს. საგარეოს აღმასრულებელ
კომიტეტმა და სოფელსაც სთხოვეს სა-
ქონლის უკან დაბრუნება. თუმცა აღმას-
რულებელმა კომიტეტმა დაადგინა სა-
ქონლის უკან დაბრუნება, კომისიის
მინც ეს არ ინება, თვითონ იგი იყო
საქონლის გამტაცებელთა შორის შეი-
არებულმა, და გატაცებულ საქონელიც
უკვე დაერეგინა სოფელსავე.
კომისიარმა ის აღარ იფარა, რომ ამ ყა-
ნის მესა და გახურებულ კალონის
დროს ორივე სოფლის ხალხს რა დიდი
ზარალი ეძლევა. უხარო იორი-მულან-
დოლებმა თვალცრემლიანი გაპყრე-
ბით მინდობაში დაჩინდნ ყანას, გუ-
ლუწვად მან და სწყვილიან იმ დროს,
რომელმაც ასეთ მწუხარებაში ჩაიყ-
ვა. მეორე მხრით—თვით გაყრდენ-
ბიც ვეღარ მხედვენ იორი-მულანდო-
სები მოთავსებულ თავის ყანებში ჩასე-
ლას და ქირანული უფორდებთ. ამას
დაუმატოთ ისიც, რომ გატაცებულ ძრო-
ხების მხორბები წილი დღითი თავისი
მზალით სოფელს საცოდავობით ახე-
ბენ და იხოცებიან. მაგრამ ნუფრო არ-
ხანდახან, ამ საქმის თანაშემთათურება
შინაგან საქმეთა მინისტრის თხოვნა მი-
ართავს—ვიღრე ამ თხოვნის შედეგს
ვინაიდან უფრო, საჭიროდ ვრაც ყველას
მოგვარობა—თათრებაც დაქართველებს-
საც რომ ასეთი ტაკობით ვერც ჩვენ
თავისუფალი ცხოვრება განმტკიცდება
და ვერც საქართველოს მშენებარული
რესპუბლიკის საქმე მოეწყობა. ქურდები
და ავანტიურა, როგორც ყველგან, შეი-
ძლება თათრებშიაც იყენონ.—ამიტომაც
არის იორი-მულანდოლებმა თხოვლ-
ობა: ძალა გვაჩვენეთ და ამ ქურდებს
ხეივან მოეციეთ. უდანაშაულო ხალხის
შეჭვიფება კი ხელს უშლის ყველს. ესეც
უნდა აღინიშნოს, რომ აქაური თათრ-
ების სახელით უეტეტესად ყანების თათ-
რები ეტყვიან სოფლებს და ნუ თუ სა-
მართალია სხვის დანაშაულისათვის იო-
რი მულანდოლებმა ავიან პასუხა?
საჭიროა შეთანხმება და ცხელიყოფით
მხური და კეთილ მეზობლური ცხოვრე-
ბის განაღება, ჩვენ სამტრო ერთი ერთ-
მანეთში არაფერი გვაქვს. უნდა სოფელ-
ლებმა, როგორც თათრებმა; ისე ქარ-
თელებმა ავლაგვით ქურდები და ყა-
ნები და მშვიდობიანათ ვიცხოვროთ.
ამს დიდი ყურადღება უნდა მიაქციოს
როგორც მთავრობამ, ისე საზოგადოე-
ბამაც, ერთად დავით ავშენდებოთ,
ცალ ცალკე დგომით და ჩხუბით კი და-
ვინერვეთ და ჩვენ თავსვე ვახარალებოთ,
ამს ორივე მხარე უნდა მიხედვდეს, შეჭ-
ვიციონ ერთმანეთს ძირა—ერთობა და
სამუდამოდ მოსპონ ერთმანეთში ქურ-
დობა, ავანტიურა, შიშლი და მტრობა
და მის მაგიერ განაბტონონ ძველმე-
რად მხარე და მუდლო ცხოვრება ჩვენი
დემოკრატიული სახელმწიფოს—რესპუ-
ბლიკის განამარტებლად და თვით აქაური
მცხოვრებლებისავე სასარგებლოდ და
საქეთილდღობით.

კომუნა

მეოხებით ასეთი ქირ-ვარაში ერთ-
მანეთს შეგვემხრობო საზოგადოება
მთავრობის ერთმანეთს და გაიყო სამ ნა-
წილად: კვათით მიწერა ღებამაგეს, ჯო-
რევი გამოყოფა და ცალკე კომისიის
მწერალი და კომიტეტი უკვე არჩეული
პყვიდა. მხოლოდ უნდა აღინიშნოს ნაწი-
ლი ჯოორევის საზოგადოების უკმაყო-
ფილობის არიან გამოყოფის და ისევე
აბედითი ღებულობენ მონაწილეობას;
თუმცა ჯოორევის მართებლები მინც
უარზე არიან, კარგა კი იქნება საზოგადო-
მთავრობა მიაქცედეს ამას ჯოორევიან
ყურადღებას და მით მოუღებდეს ბოლოს
საზოგადოების ერთმანეთთან უთანხმოე-
ბას.

აბედითი სამი კოოპერატივი არსე-
ობს. ასე თუ ისე შეკლებსა დაგვა-
რთა უწყვედნენ ანგარიშს საზოგადოების
მოთხოვნილებას. მაგრამ საზოგადოებ-
უნდა ვივარო, რომ ამითი ერთი
კოოპერატივი სახელდობრ „დახმარე-
ბა“ უკვე დაქვეითებულა. უწინ კო-
ოპერატივის პყვიდა არჩეული გამგეობა,
სარევიზო კომისია და მუშაობდნ
შედეგების დაგვარად.

მხოლოდ აბრლის პირველს მოუყრიათ
თავი წევრების მცირე ნაწილს და გა-
დაუყენებიათ ძველი გამგეობა, სარევი-
ზო კომ სია და მის ნაცვლად დაუნიშ-
ნათ ორი კაცი ნიქარი და ერთი
დახმარევი გარედან. არავითარი კანტრო-
ლი არ არსებობს მითზე და საქეს ისე
აკეთებენ, როგორც მოესურვებათ: ყოვე-
ლავე საგანი—საქონელი 20—25 კაპ.
ზღმდებდა იქილება, სხვა მახლობელ
კოპერატივებთან შედარებით.

საჭიროა ამას მიაქციონ ყურადღება
ვისაც ესმის კოოპერაციის ძირითადი
შინა—ჩი.

საქონელი

განცხადება
გზათა საინსტრო

განცხადება მოაწვიოს ავტომობილებით მიმოსვლა მეზარების, ბარგის, ფოსტის
და სხ. გადასახლათ შემდეგ მიმართულებით საქართველოს რესპუბლიკის ტერი-
ტორიაზე: 1) თფილისი—ყაზბეგი, 2) თფილისი—ბელი-კლიფი, 3) თფილისი—
კოჯორი—მანგლისი, 4) სიღლი—წნორის-წყალი—ლაგოდეხი, 5) თფილი—თოთ-
ხეთი, 6) გორი—ცხინვალი, 7) გორი—მეჯურის ხეივი, 8) ვაზიანი—გამბორი, 9)
თფილისი—გარანცხვია, 10) ბორჯომი—აწყური, 11) ქუთაისი—ხონი—სამტრე-
დილი, 12) ქუთაისი—ბაღდადი—აბასთუმანი, 13) ქუთაისი—ონი, 14) სენაკი—ზუგ-
დიდი—სოხუმი, 15) სოხუმი—გაგრა, 16) ფოთი—სუფსა, 17) ნატანები—ოზურგე-
თი—ჩოხატაური—საფეცხო, 18) აბაშა—ბანდა—ნოღალევი და 19) იანეთი—
დიდი-ჯიხიში.

ამ მიზნისათვის გზათა საინსტროს საავტომობილო განყოფილება მოუწო-
დებს მსურველებს კონკრეტის ასაღებათ შემოიკონ განცხადება აღნიშნულ გზებზე
კონტრაგენტებს ექნებათ ავტომობილების მიმოსვლის მონოპოლიის უფლება. დაწ-
ვრლებით ცნობების მიღება შეიძლება გზათა საინსტროს საავტომობილო გან-
ყოფილებაში, პეტრე დიდის ქუჩა № 8 დეპეშით ან ფოსტით ცნობების მიწო-
დება არ შეიძლება.

უქანსკენელი ვადა განცხადებებსა დანიშნულია 10 აგვისტოს, შუადღის სამი
საათი. შემდეგ შემოსული განცხადებანი როგორც საშუალებითაც არ უნდა იქნეს
ესენი, ფოსტით თუ დეპეშით, ან როგორც საინსტროსა და წინადადებით—შედე-
ველობაში მიღებული არ იქნება.

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)

მთავარი

მთავარი საწყობი ბორჯომში. წარმომადგენლები: თფილისში, ელსაბედის
ქუჩა, № 174, დიდიძე ყვარლაში ძმები ნიუჩაძე და ა. გ. ვადალანია. (7—1)

რახა-ლაჩხუშის დაგებაკი კოოპერატივი
სთხოვს თფილისში ყოველ საკვეთს-ლემბელებს განურჩევლათ სქესისა და
მიმართულებისა დაეწრონ კომიტეტის საზოგადო კრებას, რომელიც არის მოწვე-
ული დღეს, 4 აგვისტოს, დილით 10 საათზე მუშათა კლუბში. მიხეილის ქუჩაზე
(მიხეილის საავადმყოფოს პირდაპირ). უმთავრესი საკითხია კომიტეტის რეორგა-
ნიზაცია, მისი დროს შესაფერათ მოწყობა. (1—1)